

BOGDÁN LÁSZLÓ

Átiratok múzeuma

KAVAFISZ BORGESRŐL ÁLMODIK

és várja a halált
& „mily gyorsan sokasodnak a gyertya
csonkok” (Kavafisz)

*Fogalmazódik már a végső üzenet.
Forgathat vág napok rulettje. Távoli
alakok jönnek a ködből mind közelebb.
Róluk beszélj, ha tudsz! Be kell most vallani:
kivel voltál velem? kivel voltam veled?*

*Kavafisz elindul. Alexandriára
sötétség teríti bársonyos fátyolát.
Zsebmetszők osonnak, lotyók a homályban.
A tenger még üzen. Színezi moráját
ellenpontként vidám fiúk kacagása.*

*A kávéház üres. Koraesti órán
itt nincs még tolongás. Kávé, szóda, grappa,
újságok lepedői. Kitör-e a járvány?
Szerelmespár méláz egy sötét sarokban.
Folytatódik-e a vérengzés Szmirnán?*

*Kavafisz fintorog. Elképzeli a lányt
bibircsókkal orrán, megöregedve, őszén.
Bosszúsan úzi el a kísértő látványt
és a fiúra pillant. Megviselt szívében
megmozdul valami. Láta már e szempárt!*

*Leomlanak az évek. Távoli sikátor
mélyén zugszállóban volt találkahelyük.
Emlékszik rohantak. Gyorsabb volt a zápor.
Nedvesen csúszott egymásra égő testük.
Szájuk kiszáradt az önemésztő vágytól.*

*Kavafisz ideges. Fizet. Hazaballag.
Tükrében hosszasan nézegeti az arcát.
Tűnik a hiúz-arc. Vigyor. Polip-ajkak.
Ő is görög volt? Szír? Zsidó? Örmény? Dalmát?
Kéjbe rántva egymást, mondták a fogadalmat.*

*Az ilyenkor szokásost. „Nem hagylak el soha!”
„Mindig itt maradok!” „Ennél a kalandnál
soha szebb nem jöhet!” Örvendeztek. Noha
a sunyi kétely már szavaiban bújkált
Így is jobb volt a vártnál. Nem volt ostoba*

*és előre látta, hogy elhagyja hamar.
Kockás öltönyöket vett neki a másik,
ki őt követte. Ó, micsoda diadal!...
Féltékenyen akkor látástól vakulásig
a bordélyokat járta. Zúgott a régi dal.*

*Kavafisz undorral fordul el tükrétől.
Papírlap. Ceruza. Persze, hogy verset ír.
A szürke szempárból szökő szenvedélyről,
mely feszíti megint, mint nyílveessőt az új.
Fiújáról ír. A kegyetlen időről,*

*mely senkit nem kímél. És őt se kímélte.
Elfújja a gyertyát. Papíron ég a vers.
Szerelmük dala. Meg is halt volna érte?
Ó, rettentő idő, mely mindent elkeversz
lesüllyesztve hideg, néma feledésbe.*

*Álmodik. Széljárta pampákon lovagol.
Miközben kocsmá lesz végső menedéke
A jó levegő-ről kitartóan dalol.
Városa neve. Dél-Amerika éke.
Utcáin, piacán hosszasan kóborol.*

*Költő és könyvtáros. Plusz még a piacon
argentin szárnyasok fő-felügyelője!
Miközben botjára támaszkodik, vakon
róva lépteit, a város minden nője
érte rajong és őt lesi az ablakon.*

*Felriad Kavafisz. De vad, furcsa álma
nem tűnik el még, ott vibrál körülötte.
Elolvassa versét. Égő gyertya várja.
Évek szállonganak, kérdőjelke, pernye.
Elnézi a tengert. Közeleg a gálya?*

*Álmában költő volt. Dédapja ezredes,
vágatott a kétely végtelen síkjain.
Vak volt és sejtette, hogy útvesztőbe vesz.
Sorjázta versei arkusok lapjain.
Útja egyenes volt, mint a szív, egyenes!..*

*Nincs más megoldás. El kell némulnia!
Égeti verseit. Minek nyomot is hagyni?
Nem tudja, hogy még alszik, az éj fia
szobájába szökik. Aranyat fog kapni,
ha sikerül versét ismét leírnia.*

*De nem is érdekli. A hajójára vár.
Athén, Párizs, London. El kéne utazni,
Fintorog. Vajon bült helyén kit talál
– amíg idegenbe szökik, mulatozni –,
az őt kereső bűz, brutális halál?*

*Szmirma. (Nekik Izmir!) Az utcán egy öreg
átvágott torokkal. Fölötte a végzet
grimázkodik, szállnak telhetetlen legyek.
Döbben ten látja meg az újságban a képet.
A fiút bámulta. Ezért nem látta meg.*

*Az utcán valahol egy asszony énekel.
Ha Borges lehetne, verset írma róla?
Árnyak mozgolódnak. Körözve vesznek el.
Hogy feltámadjanak. Forog a motolla.
És Kavafisz tudja: már nem utazik el!*

*Körötte sivatag. Minden ég az átkos,
szúró napsütésben. Itt vár a végeken.
Itt történt élete. Szenvedélyes, álmos
szemekből itt üzent szellem és szerelem.
Ragyogásban éled, versében él a város.*

1998. december 14.

PATAKIFERENC: A CSEND VILÁGA (1970)